

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ГИМНАЗИЯ „АТАНАС БУРОВ“

6300, гр.Хасково, ул. „Банска“ № 70, тел.: 038/62-48-30;

fsg_haskovo@mail.bg; www.fsghs.org

Утвърждавам:

/Ц. Цанков/

Заповед № 1283/14.09.2018г.

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ВСИЧКИ СЛУЖИТЕЛИ ВЪВ ФСГ „АТАНАС БУРОВ“ В СЛУЧАИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ СРЕД УЧЕНИЦИТЕ – учебна 2018/2019 година

Настоящите правила имат за цел прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и насилието във ФСГ „Атанас Буров“ и създаване на по-сигурна училищна среда.

А. Задължения на персонала

1. Училищен координационен съвет

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище.
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.
- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
- Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.

2. Училищен педагогически съветник

- Всяка година извършва оценка на тормоза в училище чрез различни анкети и методики и я представя пред Педагогически съвет.
- Участва в екипите за работа по случай и разработва програми за работа с деца в риск.
- Участва в дейността на Училищния координационен съвет.
- Обучава групи от връстници и подпомага работата им като посредници при конфликти.

3. Класни ръководители

- В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие. Етичният кодекс на училищната общност се поставя на видно място в класната стая.
- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
- Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно изискванията на Класификацията на нивата и формите на тормоз.
- За всеки инцидент или проява на насилие регистрират в Дневника за случаите на тормоз конкретната ситуация, съгласно изискванията на Класификацията на нивата и формите на тормоз.
- Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.
- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на

насилието и други. Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.

- Информират родителите за дейностите по Механизма, както и за приетите правила и процедури. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

4. Учители, които не са класни ръководители

- Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.
- Ако са свидетели на ситуация на тормоз или насилие регистрират в Дневника за случаите на тормоз конкретната ситуация, съгласно изискванията на Класификацията на нивата и формите на тормоз.

5. Дежурни учители

- Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство.
- Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
- Оказват съдействие на охраната при установени от тях нарушения на ученици, докладват на училищното ръководство, регистрират в Дневника за случаите на тормоз конкретната ситуация, съгласно изискванията на Класификацията на нивата и формите на тормоз.

6. Помощен персонал

- Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
- Познават основните принципи на действие и ги прилагат - правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.
- Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.
- Ако са свидетели на ситуация на тормоз или насилие регистрират в Дневника за случаите на тормоз конкретната ситуация, съгласно изискванията на Класификацията на нивата и формите на тормоз.

II. Процедура за информиране и съобщаване на случаи.

1. За ученици - жертва на тормоз всеки има възможност да извести на електронна поща на училището fsg_haskovo@mail.bg
2. Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.
3. Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на тормоз между деца, е длъжен да информира училищното ръководство и да регистрира в Дневника за случаите на тормоз конкретната ситуация, съгласно изискванията на Класификацията на нивата и формите на тормоз.

4. КОГА, КОЙ И КЪДЕ МОЖЕ ДА ПОДАВА СИГНАЛ ЗА ДЕТЕ В РИСК(ПРИЛОЖЕНИЕ 3 от МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ, утвърден със заповед № РД 09-5906 от 28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката)

ПРИЛОЖЕНИЕ 3: КОГА, КОЙ И КЪДЕ МОЖЕ ДА ПОДАВА СИГНАЛ ЗА ДЕТЕ В РИСК?

Кога се подава сигнал за дете в риск?

Кой подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и тормоз?

Къде може да се подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и тормоз?

Кога се подава сигнал за дете в риск?

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

Съгласно ал. 2 „Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна“.

Кой подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца/ученици в детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие, специализираното обслужващо звено директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията сигналът се подава от директора.

Всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и/или полицията.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон: 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз - с Националния център за безопасен интернет на телефон: 124 123 или чрез сайта: www.safenet.bg.

3. Къде може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждачите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. В случаи, касаещи насилие и тормоз в интернет (кибернасилие и кибертормоз), сигнал може да се подава към Националния център за безопасен интернет. Към центъра функционира консултативна линия, отворена в работните дни между 10,00 и 16,00 часа на телефон: 124 123, имейл: helpline@online.bg и чат в сайта: www.safenet.bg. Консултациите на линията са анонимни и на нея могат да се свързват както деца, така и професионалисти и родители.

Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112.

Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила - получен от дирекция „Социално подпомагане“ (отдел за закрила на детето), Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи, съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето той е длъжен да уведоми за това останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон и факс. Сигналът се изпраща в дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето. Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето“ при дирекция „Социално подпомагане“ началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето“ определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24 часа от неговото постъпване.

При проучването на сигнала социалният работник може да потърси съдействие от страна на детската градина/училището - информация за детето, за взаимоотношенията му с децата, впечатленията на учителите, т.е. информация, с която да бъде направена оценка на случая. При проучването на сигнала и предприемането на действия се изисква работа в екип от страна на различни специалисти, за да се направи точна оценка и да бъдат съгласувани действията на различните специалисти.

В случай че бъде установен риск за детето, трябва да бъдат предприети мерки за закрила и да започне работа по случая. Изготвя се общ план, в който се описват планираните мерки, като социалният работник е отговорен и следи за изпълнението на плана. Мултидисциплинарният екип на местно равнище следва да си постави единна стратегическа цел, за постигането на която следва да изготви съвместен план за действие с разписани конкретни задачи със срок за изпълнение. Всеки един от посочените по-горе участници в мултидисциплинарния екип набелязва и предлага на останалите от екипа конкретни задачи по случая, които да изпълни съобразно собствените си правомощия и в съответствие с нормативната уредба. Конкретните задачи за изпълнение следва да бъдат зададени така, че да може всеки участник да действа съобразно оперативната си самостоятелност, като изпълнението на конкретните дейности и задачи бъде подкрепено със съдействието на останалите участници и в същото време това да спомогне за крайния резултат - дългосрочна цел, която трябва да гарантира в най-голяма степен интереса на засегнатото дете. Ролята на социалния работник е свързана с проучване на семейната среда и предприемане на мерки за закрила. В същото време той има правомощията и ангажимента да консултира родителите, да подпомогне тяхната ангажираност в работата с детето на равнище детска градина/училище. Социалният работник може да консултира семейството, да насочи родителите и детето към подходящи социални услуги и консултации.

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана в училищен дневник със случаи на тормоз. Координационният екип извършва оценка на риска. Екипът е отговорен за анализа и разпознаването на ученици, които участват и се въвличат в ситуации на тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. Анализът е подчинен на цели за извеждане на необходимост от индивидуална работа по случай с ученик, който се намира в ситуация на риск. Екипът предприема конкретна работа по случай в училище.

2. При предприемане на индивидуална работа по случай с ученик на базата на направения анализ, координацията на работата се осъществява от педагогическия съветник. Информацията за вписаните в Дневника случаи на училищен тормоз се съхранява само при педагогическия съветник.

3. Според класификацията на формите на тормоз координационният съвет предприема съответни действия, посочени в Приложение 1 от **МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**, утвърден със заповед № РД 09-5906 от 28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката.

IV. Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз между учениците:

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниско нарушение на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило: налагане на съответната последица	Учител и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи	Описване на ситуацията в	Класен ръководител

нарушения на правилата или по-сериозни последствия	Дневник за случаите на тормоз, възстановяване на щетата, разговаря се с родителите	
Сериозно – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител	Насочване към Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм; Дневник за случаите на тормоз, среща с родителите, възстановяване на щетата, включване на учениците в допълнителни програми	УКПППУ

I. Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците във ФСГ „Атанас Буров“

Трябва да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуацияите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап.

Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник. Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето.

Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан.

Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.

Важно е класният ръководител да изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз:

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило. Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.

- Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

- Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;

- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

VI. Процедура за регистриране, докладване и предприемане на съответни действия при случаи на насилие/ тормоз - сред учениците, насилие на ученик срещу член на екипа на ФСГ „АТАНАС БУРОВ“ и при насилие на възрастен срещу ученик.

Следват се действията, описани в Приложение 1 към механизма за противодействие на тормоза и насилието в системата на предучилищното и училищното образование. (МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ, утвърден със заповед № РД 09-5906 от 28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката)

Следват се насоките, дадени в Приложение 2 към механизма за противодействие на тормоза и насилието в системата на предучилищното и училищното образование. (МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ,

утвърден със заповед № РД 09-5906 от 28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката)

VII. Мерки при кризисни ситуации

1. При наличие на писмен или устен сигнал, КС се събира в рамките на 24 часа.
2. При възникване на кризисната ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час се подава сигнал в РУП, Отдел "Закрила на детето" в Общинската администрация, а когато са налице травматични увреждания - и в РУО - Хасково до 24 часа от събитието.
3. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, УКС изготвя индивидуален план за кризисна интервенция.
4. В случаите, когато не е възможно да бъде известен класния ръководител за кризисна ситуация, задължително се информира педагогическия съветник.
5. При едновременно отсъствие на класния ръководител и училищен психолог - информацията за ситуацията или конфликта се дава на ЗДУД.
6. При упражнено насилие от страна на външни за училището лица - информацията се дава веднага на Директора на училището, а при отсъствие на заместващия го.